The Mitzvah of Matzah: One Day or Seven Days?

The Freehof Institute of Progressive Halakhah

Twelve Minute Shiur #36

For a more complete discussion see our website.

Rambam, Hilkhot Hametz Umatzah 6:1

מצות עשה מן התורה לאכול מצה בליל חמשה עשר שנאמר בערב תאכלו מצות... אבל בשאר הרגל אכילת מצה רשות: רצה אוכל מצה; רצה אוכל אורז או דוחן או קליות או פירות. אבל בליל חמשה עשר בלבד חובה, ומשאכל כזית יצא ידי חובתו.

It is a positive *mitzvah* of the Torah to eat *matzah* on the night of the fifteenth (of Nissan), as it is said: "In the evening you shall eat *matzot*" (Exodus 12:18)... during the remainder of the festival, though, the eating of *matzah* is a voluntary act (*r'shut*): should one wish, one may eat *matzah*; should one wish, one may eat rice or millet or parched ears of corn or fruit. But only on the night of the fifteenth is it an obligation (*ḥovah*), and when one has eaten an olive's-bulk one has fulfilled that obligation.

Shulhan Arukh Orah Hayyim 475:7

אין חיוב אכילת מצה אלא בלילה הראשון בלבד.

The obligation to eat *matzah* exists on the first night only.

Exodus 12:18

ּבָרָאשֿׁן בְּאַרְבָּעָה גְשָּׁר יָוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶׁרֶב תּאכְלוּ מֵצֵּת עַד יַוֹם הָאֶחָד וְעֶשְׂרֵים לַחְדֶשׁ בָּעֶרֶב בּ

In the first month, on the fourteenth of the month in the evening, you shall eat *matzot*, until the twenty-first of the month in the evening.

B. P'saḥim 120a

תניא ... ייששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת להי אלהידיי - מה שביעי רשות, אף ששת ימים רשות. רשות.

מאי טעמא! הוי דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בולו יצא

יכול אף לילה הראשון רשות? תלמוד לומר ייעל מצת ומררים יאכלהו.יי אין לי אלא בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מנין? תלמוד לומר בערב תאכלו מצת - הכתוב קבעו חובה. A *baraita*: "You shall eat *matzot* for six days. And on the seventh day you shall hold a solemn assembly to Adonai your God" (Deuteronomy 16:8) – just as on the seventh day the eating of *Matzah* is voluntary [i.e., not a *ḥovah*], so too are the other six days voluntary.

What's the reasoning? This is a case of a thing that was included within a general rule and then made an exception to that rule in order to teach us something. (When this happens) it does not teach us something only about itself but about all the cases falling under the general rule.

Does this mean that the first night, too, is voluntary? No, because Scripture says: "They shall eat [the *korban Pesaḥ*] along with *matzot* and bitter herbs" (Numbers 9:11). From that verse I learn the rule that applies when the Temple is standing. But from where do I derive the rule for the time when the Temple is not standing? Scripture says: "In the evening you shall eat *matzot*" (Exodus 12:18) – the verse establishes [the first night] as an obligation (*hovah*).

Exodus 12:15

שִׁבְעַת יָמִים מַצְּוֹת תּאֹבֶּלוּ...

You shall eat *matzah* for seven days...

Numbers 28:17

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יָוֹם לַחָׂדֶשׁ הַיָּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מַאַוֹת יֵאָבֵל

On the fifteenth day of this month there shall be a festival; *matzot* shall be eaten for seven days.

R. Avraham ibn Ezra on Exodus 12:15

שבעת ימים טעם מצות תאכלו, זכר לאכילתם בצאתכם ממצרים, כי לא צוה שיאכלו מצות רק
הנאכלים עם הפסח לפני חצות לילה. רק שבעת ימים צוה לאכול מצות להיות זכר לאשר קרה לכם
בצאתכם ממצרים, כי שם כתוב כי לא חמץ. ואלו היו מניחים המצריים שיתמהמהו מעט היו מחמיצין
עיסתם, והשבעת ימים בצאתם מצות אכלו עד שטבע פרעה ביום השביעי, כי הענן היה מוליכם יומם
ולילה, ולא היו מתעכבים בחנותם עכוב רב. וככה כתוב על הפסח: שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם
עני (דבר׳ טז, ג). והנה הזכיר על הפסח שבעת ימים תאכל... מצות - חיוב על דרך הפשט. והעד, למען
תזכור את יום צאתך.

"You shall eat *matzot* for seven days," in remembrance of their flight from Egypt. The Torah did not command that they eat *matzah* only with the Pesaḥ sacrifice before midnight; rather, it commanded that they eat *matzah* for seven days as a reminder of what happened to them when they left Egypt, as the text states: "for (the dough) was not leavened" (Exodus 12:39). Had the Egyptians allowed them to tarry a bit, their dough would have become leavened. The period during which they ate *matzot* stretched from

the time they left Egypt to Pharoah's drowning in the sea on the seventh day, for the cloud led them day and night and they did not stop for long. And as for the sacrifice, it is written: "for seven days afterwards you shall eat *matzot*, the bread of affliction/poverty" (Deuteronomy 16:3) – an obligation established by the literal sense of the text. The evidence for this comes in that same verse: "so that you will remember the day you left Egypt all the days of your life."

Rambam, *Moreh Han'vuhim* 3:43 (David Kafah translation)

אבל אכילת המצה אלו היה יום אחד לא היינו מרגישים אותו ולא עניינו ניכר, כי פעמים רבות אוכל האדם מין אחד מן המאכלים יומיים ושלשה, אבל ייראה עניינו ויתפרסם סיפורו בהתמדת אכילתו מחזור שלם.

On the other hand, if the eating of *matzah* lasted but one day, we would not take notice of it, and the meaning of that *mitzvah* would not be made clear to us, just as it often happens when a person eats a particular foodstuff for (only) two or three days. However, when we eat it (*matzah*) for the full period (= seven days), we truly come to know its meaning.

R. Eliyahu the Ga'on of Vilna (Gra), Sefer Ma'aseh Rav, no. 185

ישבעת ימים תאכל מצות" - כל שבעה מצוה ואינו קורא לה רשות אלא לגבי לילה ראשונה שהיא חובה ומצוה לגבי חובה רשות קרי להב. אעפייכ מצוה מדאורייתא הוא וכן פירשו יייט אייצ אות פסח במצה סוכות בסוכה. ועוד כמה ראיות והיה מחבב מאד מצות אכילת מצה כל שבעה וביוייט אחרון היה אוכל סעודה שלישית אף על פי שלא היה אוכל שלש סעודות בשאר יייט מפני חביבת מצות אכילת מצה שזמנו הולך לו ובמוצאי יייט היה משתדל לטעום חמץ ... והיה נמנע לאכול לאחר פסח מצה שיוצאין בה ידי חובתו בפסח וכ"ז להיכרא לעשיית המצוה שאין עושין אותה להנאה אלא מפני גזירת הבורא יתעלה שמו:

 "Seven days shall you eat *matzah*" means that the *mitzvah* extends to all seven days. The eating of *matzah* after the first night is called *r'shut* (a voluntary act) only because it is an obligation (*hovah*) to do so on the first night, and a "*mitzvah*" is called *r'shut* when compared to a *hovah*. Nonetheless, it is a Toraitic *mitzvah*. As has been explained, "the festival does not require a 'sign' (because it is itself a 'sign'): Pesaḥ with *matzah* and Sukkot with the *sukkah*. The Gra was especially fond of the *mitzvah* of eating *matzah* all seven days. On the last festival day (*yom tov aḥaron*) he would make a *se'udah sh'lishit* (though he did not do this on other festivals) out of his fondness for the *mitzvah* of *matzah*, the time for which was at an end. He would make the effort to eat *ḥametz* to mark the conclusion of *yom tov*... and after Pesaḥ he would avoid eating *matzah* fit for the seder. He did these things to underscore the fulfillment of the *mitzvah*: that is, one does not (eat *matzah*) for enjoyment (*hana'ah*) but because it is a decree of the Creator.